

Janko Sicerl:

Olimpijada 1936.

(Zimska olimpijada).

Letošnja zimska olimpijada je privabila v nemško gorsko letovišče Garmisch-Partenkirchen milijon gledalcev, saj je bila to največja zimskošportna prireditev sveta. 28 narodov je poslalo v boj svoje najboljše tekmovalce, da bi ponesli športno slavo v svet. 6. februarja je zagorel na 20 m visokem železnem stolpu olimpijski ogenj. Deset dni je vihrala olimpijska zastava, ki je zbrala narode iz vseh petih delov sveta, celo Japonci se niso ustrašili dolge poti in zime.

Svečana je bila otvoritev. Topovi so grmeli in ob zvokih godbe so vstopale v stadion posamezne tekmovalne vrste vseh udeleženih narodov. Tisoč tekmovalcev je po položeni olimpijski prisegi pričelo meriti svoje moči v naslednjih panogah zimskega športa:

V smuku je zmagal Norvežan Birger Ruud, ki ga že poznamo iz Planice. Na tej tekmi je dokazal, da ni samo izvrsten skakalec, ampak da zna tudi z gotovostjo smučati na raznovrstnem visečem svetu. Od nastopnega mesta do cilja je merila višinska razlika 960 m. To 3800 m dolgo progo je presmučal kot prvak prej ko v 5 minutah.

Slalom je tekma v smučskih likih. Višinska razlika je bila le 200 m, vendar je dolžina znašala 600 m, ker se je vila proga v cik-caku po zelo strmem in hudem svetu. Tekmovalci so morali smučati skozi vratca, označena z zastavicami. Zastavice so bile razvrščene tako, da so presmučali to progo le najbolj spretni slalomci! Mnogi so v preveliki brzini zgrešili vratca, drugi pa so izgubili na času, ker so bili prepočasni. Zmagal je Nемец, ki se je vil kakor kača med 25 vratci. Sijajna izvedba likov in dober čas sta mu priborila prvo mesto.

Olimpijski prvak
v slalomu.

Skoki so se vršili na mali in veliki skakalnici.

Pri smučskih skokih so ocenjevali pred vsem lepo izvedbo, potem šele dolžino skoka. Najdaljši skok je znašal 77 m, vendar je bilo prvenstvo priznano zopet Birgerju Ruudu, čigar skoki so bili nekaj metrov krajši, a zato lepši.

V teku na daljavo so dokazali Šved, da so najhitrejši smučarji sveta. Tekmovalna proga na 18 km je imela dovolj spremembe. Potekala je po ravnini, se vzpela v breg in zopet padala. To progo je presmučal Larson v 1 uri 45 minut. Mnogo bolj naporna je bila vztrajnostna tekma na 50 km. Šved Viklund je pokazal tehniko tekmovalnega koraka ter silno vztrajnost. Presmučal je to razdaljo (Ljubljana—Radovljica) v 3 urah 30 minut.

Zanimiva je bila štafetna tekma, 4 × 10 km. Tekmovalna proga je bila razdeljena v 4 odseke. Vsak tekmovalec je tek do označenega mesta, kjer je bila predaja tovarišu-tekmovalcu, ki je nadaljeval tek do prihodnjega domačega tekmovalca itd. Zmagali so Finci, ki so pretekli to pot (Ljubljana—Podnart) v 2 urah 41 minut.

Tek vojaških patrolj. Vojaško moštvo, 4 možje, so tekmovali v smučanju na 25 km. Moštvo mora ves čas smučati kot celota in tako tudi

dospeti na cilj. Med patroljnim tekom moštvo tudi strelja na mestih, kjer je strelišče. Vsi tekmovalci morajo biti tudi dobri strelci. Le tako so mogli Italijani doseči prvo mesto, čeprav so Finci in Švedi bili boljši v teku.

Garmisch-Partenkirchen, kraj zimske olimpijade. Skakalec — ptič.

teku na 50 km. Kot prvi Slovan Praček. V skoku pa je pokazal

Umetno drsanje. Tekmovalec izvaja ibr. odsl drsalne tike.

Streljanje na ledu ni nevarno. To je le nemška narodna igra. Podobna je balinanju oziroma keglanju. Zmagovalec pri tej igri je tisti, ki je najbolj več v metanju lesenih ploščic, da doseže najdaljši met, ozir. oni, ki se cilju najbolj približa.

Na olimpijado so se Nemci več let pripravljali. Ker so vse do potankosti uredili, so seveda olimpijske igre potekale v najlepšem redu. Vse delo je bilo natančno razdeljeno. Fotografi in filmski operaterji so imeli dosti posla, da so ujeli čim več lepih prizorov, ki so se jim nudili pri tako bogatem sporedu. Najnovejše vesti so pošiljali v svet številni radio aparati, poleg teh pa so še obširno poročali za časopise dopisniki. V Garmisch je prihitelo 300 poročevalcev iz najrazličnejših držav.

Jugoslovanski tekmovalci so dosegli na olimpijadi prav častne uspehe. Odlično mesto je dosegel Smolčej. Kot drugi Srednjeevropec je sijajno uspel v se je v smuku in slalomu odrezal smeli prav lep stil Priboršek. S temi uspehi smo popolnoma zadovoljni. Naše smučanje napreduje, saj so se naši sposobni fantje uvrstili med najboljše mednarodne tekmovalce in so v borbi častno zastopali našo domovino.

Oglejmo si sedaj še ostale, nam manj znane zimskošportne tekme.

Pri nas se mladina že od nekdaj rada drsa, vendar pri nas drsalni šport ni razvit. Tekmovanje na ledu je najbolj razširjeno pri severnih narodih. Zato je vse tri zmage na 500, 5000 in 10.000 m spravil v žep Norvežan Ballangrud. Pokazal je veliko borbenost in hitrost. Predrsal je omenjene proge v času: 43 sek., 8 min.; in v 17 minutah bi predrsal progo Ljubljana — Medno. Dokazal je, da je najhitrejši drsalec na svetu.

Še lepše je umetno drsanje. Ta šport izredno ugodno vpliva na dihalne in druge organe, na lepo rast in držo telesa. Užitek je gledati spretnega,

gibčnega drsalca, ki je doma na ledu. Kako lepo izvaja vaje, ki urijo čut za ravnovesje. Občudujemo njegove like. Divno izvaja loke noter in ven, naprej in nazaj, okrete, vijuge, zanke, ki so marsikateremu uganka. Vsak tekmovalac mora napraviti določeno število obveznih likov. Prosto drsanje se vrši ob zvoku glasbe. Drsalec pokaže vse svoje znanje v lepo zaokroženi celoti. Zmagala sta Avstrijec Schäfer in Norvežanka Henie Sonja, ki sta na ledu res prava umetnika, saj sta izvajala na ledu celo skoke.

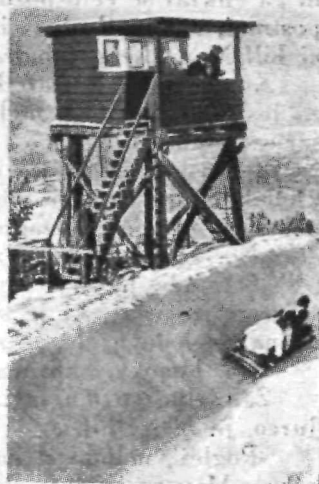
Angleži so prednjačili v hoki igri na ledu. Igra je po ustroju podobna nogometu odnosno waterpolu, le da je prenesena na ledeno ploskev. Igralci imajo zato posebno opremo. Igralci, opremljeni z drsalicami, zbijajo in vodijo z ukrivljenimi loparčki ploščo v nasprotnikova vrata. Vratar sme v obrambi vrat vloviti ploščo tudi z rokami. V sili se vrže na tla ter ima za to posebno močne ščitnike na nogah, ki mu čuvajo toploto in ga varujejo pred udarci.

Tekme v sankanju se na olimpijadi vrše le z bobom. Bob so težke športne sani, katerih srednji del je premakljiv s posebnim krmilom. Glede na število sedežev razlikujemo dvosedežni bob in četvorec. Sprednji sankoč krmi, zadnji, če je treba, zavira, ker ima bob na zadnjem delu zavoro. Srednja dva tekmovalca pripomoretá s svojo težo do večje brzine ter skrbita z nagibanjem za ravnovesje. Tekmovalci so zavarovani na rokah in nogah z usnjenimi ščitniki, na glavah pa imajo močne čelade, kajti vožnje z bobom so zelo nevarne. Do 150 kg težke sani drve z brzino 70—100 km na uro po žlebnatem jarku, ki je zgrajen iz ledu, v dolino. Proga močno visi, ima ostre ovinke in v sredini poti spremeni smer. Napete in zelo nevarne so te tekme, kajti večkrat vrže silen zalet na ostrem ovinku bob z vso posadko vred iz proge čez jarek. Pri nas teh nevarnih tekem ni, ker so predrage. Privoščijo si jih lahko samo bogati športniki, ki morajo imeti na razpolago nalašč zato zgrajeno progo. V Nemčiji je merila proga 1500 m, kar predstavlja velikansko množino materiala in denarja.

16. februarja so se vršile zaključne olimpijske svečanosti. Predsednik mednarodnega olimpijskega odbora, ustanovitelj novodobnih olimpijskih iger, je izročil zaslužnim tekmovalcem za dosežene uspehe odlikovanja. Prvi zmagovalec je prejel zlato, drugi srebrno in

»Hoki« tekma na ledu.

Bob drvi po žlebu v dolino.

tretji bronasto kolajno v trajen spomin na veliko športno prireditvev. Na stolpu je ugasnil olimpijski ogenj. Žarometi so bajno razsvetljevali stadion in mesto olimpijske zastave se je zasvetilo pet čarobno belih svetlih krogov. Topovski streli so naznanjali zaključek zimsko-olimpijskih iger. Ob zvokih godbe so tekmovalci odkorakali mimo častne tribune iz stadiona.

Tekmovalci in gledalci so se razkropili zopet po širokem svetu. Vsem pa bo ostal nepozabni spomin na velike dni belega športa, ki bo do nove olimpijade dobil še mnogo novih prijateljev.

Ni še določeno, kje se bo vršila prihodnja V. zimska olimpijada. Mogoče na Japonskem? Tja bo za Vas predaleč, pa saj ste zato tudi še premлади. Do VII. olimpijade pa boste dorasli v krepke smučarje in takrat boste stopili na plan beli junaki in pokazali, da je smučanje tudi naš šport. (Dalje.)

Gustav Strniša:

Lenčkin božič.

»Kako mamica, da nimam očeta?« je že neštetokrat vprašala mala Lenčka svojo mamo, siromašno perico, ki je imela svojo kočo na koncu vasi, nekoliko v rebri, nad katero je poganjala mogočna hruška, tako da so poredni vaščani trdili, da ima perica Lucija svojo bajto na hruško privezano.

In mati ji je večkrat pokazala občinskega velikaša Jurco, ponosnega možakarja najlepših let, ki je hodil ošabno po vasi, a nje in otroka niti pogledal ni:

»Tale, vidiš, je tvoj oče!«

»Ta pa že ne, saj se niti ne ozre name! Zakaj ne pride k nama in ne ostane pri nas?« je podvomilo dekletce.

Mati je sklonila svojo temnolaso glavo:

»Ne mara naju, ker sva siroti in nisva bogati kakor druge!«

Otrok ni razumel, le toliko je Lenčka vedela, da mora biti Jurca čuden človek in da ni mogoče, da bi bil njen oče, saj ga je že tolikrat pogledala in ga enkrat še celo pozdravila: »Dober dan, očka!« a Jurca jo je pogledal postrani, namrščil obrvi in jo nahrulil. Ne, ne, Jurca ni njen oče in nikoli ni bil! Mama se pač mora motiti o njem!

Ko pa so se bližali božični prazniki, je Lenčka pridno nabirala mah za jaslice. Stikala je pod snegom in iskala, dokler ni bila njena mala košarica polna do vrha.

In ko se je vračala domov vsa premrta, je spet naletela na Jurco. S klobukom postrani je moško korakal mimo nje. Ko jo je ozrl, je bil kar nekam v zadregi. Nazadnje jo je pa vendar ogovoril:

»No, Lenčka, ali te zebe?«

»Da, zebe me,« je komaj slišno dihnilo iz nje. Njene velike modre oči so se uprle vanj, ki je stal pred njo tako velik in mogočen. In ko sta se njuna pogleda ujela, je segel v žep:

»Na, Lenčka, «kovača» za božička, saj si pridna punčka.«

Zahvalila se mu je in veselo stisnila denar v roke. Ko se je ozrla za Jurco, je že izginil.

»Poglej, mama, denar mi je dal za božička, tisti... tisti... no... očka!« Mati se je nasmehnila:

»I, kje si ga pa videla?«